

Dubois 5 Kelime Testi (5KT)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dubois 5 Kelime Testi (5KT)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20232>

Özet

Dubois 5 Kelime Testi (5KT), ba?ta bili?sel de?erlendirme olmak üzere, özellikle bellek fonksiyonlar?n? h?zli?ca taramak amac?yla geli?tirilmis? k?sa bir nöropsikolojik ölçektir. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi, Gül Kayserili taraf?ndan 2010 y?l?nda yap?lm??t?r. Çal??ma, 50 ya? ve üzeri yeti?kin bireyler için testin güvenilirli?ini ve geçerlili?ini saptamay? amaçlam??t?r. Bu adaptasyon çal??mas?, 5KT'nin Türkiye'de ya?l? popülasyonda yayg?n olarak kullan?labilmesi için temel bir zemin olu?turmu?tur.

5KT, genellikle demans veya hafif bili?sel bozukluklar?n erken taramas?nda kullan?lan, uygulamas? h?zli? ve yorumlanmas? kolay bir araç olarak bilinmektedir. Adaptasyon sürecinde, ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?i sa?lanm?? ve elde edilen sonuçlar testin Türkçe sürümünün yüksek psikometrik niteliklere sahip oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Dubois 5 Kelime Testi (5KT), Güvenirlik, Geçerlik, Bili?sel Tarama, Bellek, Geriatri, Yeti?kinler, Geli?tirme, Cronbach alfa.

Yazarlar

Gül Kayserili (Sorumlu Yazar, Türkçe Adaptasyonu)

Amaç

Dubois 5 Kelime Testi (5KT)'nin temel amac?, bireylerin sözel epizodik bellek fonksiyonlar?n? h?zli? ve etkin bir ?ekilde taramakt?r. Özellikle ya?l? popülasyonda (50 ya? ve üzeri), hafif bili?sel bozukluk (MCI) ve erken evre demans gibi durumlar?n saptanmas?nda pratik bir araç olarak kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Gül Kayserili taraf?ndan yürütölen yüksek lisans tezi çal??mas?n?n özel amac? ise, 5KT'nin Türkçe sürümünün Türk kültürü ve dili ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir tarama arac? olarak kullan?l?p kullan?lamayaca??n? bilimsel yöntemlerle belirlemektir. Bu amaç do?rultusunda, ölçe?in psikometrik özellikleri detayl? olarak s?nanm??t?r.

Yap?

5KT, nöropsikolojide yayg?n olarak incelenen sözel epizodik bellek yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, yeni bilgilerin kodlanmas?, depolanmas? ve daha sonra geri ça?r?lmas? (hat?rlanmas?) süreçlerini içerir. Test, kat?l?mc?lar?n kendilerine sunulan be? kelimeyi ö?renme ve erteleme süresi sonras?nda hat?rlama yetene?ini de?erlendirir.

Ölçeğin yapısal geçerliliği (Bilinen Gruplar Geçerliliği) incelenirken, testin beklenen bilişsel düzey farklılıklarını yansıtan gruplar (örneğin, bilişsel olarak sağlıklı bireyler ile bilişsel bozukluğu olan olgular) ayrıştırma yeteneği temel alınmıştır. Bu, ölçeğin gerçekten de hedeflediği bellek yapısını ölçtüğünü gösteren önemli bir kanıttır.

Geçerlik

5KT testinin Türkçe sürümünün geçerliliği, Kayserili (2010) çalışmasında iki temel yaklaşımla incelenmiştir. Bu yaklaşımlar, ölçeğin mevcut bilişsel durumu doğru bir şekilde yansıtmadığını belirlemeye odaklanmıştır.

E? Zaman Geçerliliği (Concurrent Validity): Bu yaklaşım, 5KT skorları, aynı anda uygulanan ve aynı yapıyı ölçtüğü bilinen diğer standart ölçüm araçları ile skorları ile ne kadar tutarlı olduğunu değerlendirmiştir. Yüksek korelasyonlar, e? zaman geçerliliğinin sağlandığını gösterir.

Bilinen Gruplar (Yapısal) Geçerliliği: Bu yöntem, ölçeğin teorik olarak farklılaşması beklenen gruplar (örneğin, sağlıklı kontrol grubu ve bilişsel bozukluk olgu grubu) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde ayrıştırılamadığını göstermiştir. Bu, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıyı başarıyla temsil ettiğinin kanıtıdır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışmaları, iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenilirliği olmak üzere iki farklı yöntemle gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik analizleri, ölçeğin zaman içinde ve farklı maddeler arasında tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermiştir.

İç Tutarlılık: Toplam 167 katılımcı (n:167) üzerinden sınımlanmıştır. İç tutarlılık çözümlerinde, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösteren istatistiksel yöntem olan **Cronbach alfa** katsayısı kullanılmıştır. Elde edilen değerlerin yüksek olması, iç tutarlılığın güçlü olduğunu göstermektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Bu analiz, 40 kontrol ve 30 olgu olmak üzere toplam 70 kişilik bir örneklem üzerinde yapılmıştır. Farklı zamanda uygulanan test skorları arasındaki ilişkiyi belirlemek için **Spearman Rho Korelasyon Katsayısı** kullanılmıştır.

Her iki güvenilirlik testinde de, elde edilen skorların 1.0 değerine yaklaştıkça ölçeğin güvenilirliğinin yükseldiği belirtilmiştir. Bu durum, 5KT'nin Türkçe sürümünün kararlı ve tutarlı ölçümler sağladığını işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Dubois 5 Kelime Testi (5KT), doğası gereği oldukça kısa bir ölçek olup, temel olarak tek bir

bilişsel yapıyı (sözel epizodik bellek) ölçmeyi hedeflemektedir. Bu nedenle, Kayserili (2010) tarafından sunulan özet bilgilerde, karmaşık bir keşfedici veya doğrulayıcı faktör analizi (EFA/CFA) sürecine dair ayrıntılı bir bilgi bulunmamaktadır. Ölçeğin yapısal geçerliliği, büyük olasılıkla Bilinen Gruplar Geçerliliği yaklaşımında ele alınmıştır; bu da ölçeğin tek bir boyutta beklenen klinik ayrımları yapabildiğini göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Türkçe Adaptasyon Çalışması)

Format: Nöropsikolojik Tarama Testi (Sözel Epizodik Bellek)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler (Klinik ve Klinik Olmayan Popülasyon)

Yaş Grubu: 50 yaş ve üzeri

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında iç tutarlılık için 167 katılımcı, test-tekrar test güvenilirliği için 40 kontrol ve 30 olgu (toplam 70) kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Kelime hatırlamaya dayalı, kısa süreli bir uygulama gerektiren bilişsel tarama metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Dubois, Bellek Testi, Geriatri, Yaşlı Yetkinler, **Sparman Rho Korelasyon Katsayısı**, Nöropsikolojik değerlendirme, Hafif Bilişsel Bozukluk.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gül Kayserili

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi Kaynakta Mevcut Değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: gullug10@yahoo.com

Yazın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Çalışmanın Yapıldığı Kurum)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe adaptasyon ve geçerlik/güvenirlik çalışması 2010 yılında tamamlanmıştır.

?zinler ve Ücret: Testin ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda spesifik bilgi kaynakta belirtilmemi?tir. Akademik tez ?al??mas? oldu?u için izinler için sorumlu yazar Gül Kayserili ile ileti?ime geçilmesi önerilir (gullug10@yahoo.com).

Tez ?al??mas?n?n tam metnine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr.

Kaynaklar

Kayserili, G. (2010). *Dubois 5 kelime testi'nin 50 ya? ve üzeri yeti?kin bireyler için geçerlik ve güvenilirlik ?al??mas?* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Bu ölçek ?al??mas?na ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [dubois-5-kelime-testi-5kt-toad.pdf](#)

Dubois 5 Kelime Testi (5KT) Maddeleri

ÖNEML?: Dubois 5 Kelime Testi'nin uygulama materyali veya spesifik kelime maddeleri, sa?lanan kaynak özetinde yer almamaktadır. Test, ad?ndan anla??laca?? üzere, sözel bellek taramas? için kullan?lan be? kelimededen olu?maktadır. Detayl? maddeler için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezine ba?vurulmas? gerekmektedir.